

ANNUKKA

Vain hevonen pysyy?

Ratsastuskoulumaailmassa olisi kysyntää hyvälle ennustajalle. Kenties vielä jonkin aikaa oppilaita tipahtelee tunneille, oli opetuksen ja hevosten taso miltei millainen tahansa, mutta muutoksen merkkejä on näkyvillä. Hevonen on pysyvä tekijä; monella muulla sektorilla sattuu ja tapahtuu.

Yksi muutostekijä on aikuisratsastus. Yhä useammin jopa vuosikymmeniä lajia tosissaan harrastanut ratsastuskouluoppilas ei tyydy kehen tahansa opettajaan puhumattakaan millaisesta tuntisälöstä hyvänsä.

Aikuisoppilas, joka ajan lisäksi on valmis käyttämään rahaa runsaastikin voidakseen nauttia ratsastuskoululla viettämästään ajasta, osaa myös vaatia — mutta mitä? Riittääkö enää kunnan maneesi?

Aikuiselle laatu tarkoittaa yhä useammin monipuolisuutta. Kentältä kerrotaan hevostaito-opetuksen sekä istunta- ja teoriakurssien kysynnän kasvusta, samoin niiden pitämiseen pätevöityneiden opettajien etsinnästä. (Heitä ei löydy helposti.) Aluevalmennusten avaaminen ratsastuskouluoppilaille on joillakin alueilla itsestäänselvyys.

Maastoratsastuksesta toivotaan paitsi ratsukkoa virkistävää kokemusta myös istuntaa, erilaisilla pohjilla ratsastusta ja hevosen hallintaa kehittävää oppimistapahtumaa. Nuori, vastavalmistunut ohjaaja tai opettaja ei välttämättä hallitse niin laajaa skaalaa, kuin oppilaat edellyttävät. Siksi kouluilla tarvitaan pitkän linjan opettajia, joiden ohjauksessa nuorella polvella on mahdollisuus kypsyä haasteisiin.

Pystyvätkö koulut vastaamaan, ja haluavatko ne vastata, oppilaiden heittämiin haasteisiin? Haasteisiin vastaaminen edellyttää usein uudistumista, perinteisestä "maneesissa klo 16—21"-kaavasta poikkeavaa näkemystä. Onko erikoistuminen ratkaisu?

Tällä kertaa nostamme esiin myös netin suomat mahdollisuudet ratsastuksenopetusta tukevalle yhteydenpidolle ja asioiden syventävälle käsittelylle. Toivottavasti siitä on iloa koko vuodeksi!

PS. Juttuvinkkejä, kysymyksiä ja muuta postia voi lähettää joko toimitukseen tai sähköpostilla annukka.jarvi@luukku.com

Elämäni hevonen

Eternelli, ärripurri

Tamma Eternelli näyttää unelmien suomenratsulta: Sillä on ryöppynä vaaleita jouhia, isä-Kelmin ja emä-Santelin perintönä näköä ja kokoa, ammattimaisen ja monipuolisen ratsukoulutuksen tuloksena hyvä koulutustaso ja suoritushalutkin kohdallaan, kunhan kilpaileminen rajoittuu pariin starttiin vuodessa eikä tamman tarvitse muulloin kisaamisella päättää vaivata ja itseään stressata... Sitä paitsi Nelli on kantakirjattukin.

- Nelli on ihan mun ihannesuokin näköinen, huokaa omistaja Laura Ahtila.

- Se ihana läsi. Olen heikkona läsipäihin...

Unelmien tuntiratsu, siis? Ainakaan Ahtilan Ratsulan oppilaiden enemmistö ei ole sitä mieltä, vaikka Liisa Seppänen vetääkin viivan äänestysluetteloon Nellin nimen kohdalle. Toisen viivan.

- Pitäähän minun, hän mutisee.

Aikuisratsastaja Liisaa ei Nellin irvistely karsinassa hirvitä. Ansiot vievät voiton julmista ilmeistä, jotka estävät kokemattomampia äänestämästä Nelliä tallin suosikkihevoseksi. Ensinnäkin Nelli on osaava pitkälle edistyneen ratsastajan ratsumies, ja toiseksi se on miellyttäväliikkeinen.

- Oriveden kisoissa vuonna 2006 silloinen omistaja tuli radalta Nellin kanssa. Tunsin tamman, joka oli suolikierteeseen kantavana mennehtyneen Taatelini täyssisko. Olin sattumalta ajanut trailerini parkkiin Nellin viereen. Letitin siinä Hiljaa omaa suoritustani varten, kun kuulin Nellin omistajan jupisevan, että mä myyn tämän hevosen. Heitin siihen, että "mä voin ostaa", ja seuraavana päivänä Nelli muutti meille, kertoo Laura.

Nelli astutettiin vielä samana kesänä, joskin tuloksetta. Viimein sille ostettiin puoliseksi Vili Ponteva, josta se on nyt kantavana, mutta se on jo toinen tarina.

Laura arvostaa etenkin alkeistunneilla Nellin kauko-ohjattavuutta: Se hallitsee kaikki tunneilla käytettävät termit ja toimii kuuliaisesti niiden mukaan. Lisäksi se osaa mennä sekä käyntiä, ravia että laukkaa vattoman lyhyillä askelilla ja äärettömän hitaasti...

Laura Ahtila perusti suomenhevos- ratsastuskoulun

Ensin oli ruuna Jyminä, ja sitten tuli toinen, tamma Hilja, joka varsoi, ja jotenkin hevoset vain lähtivät lisääntymään, ja ennen pitkää niitä oli liian monta, jotta niitä ehtisi itse liikuttaa... Yllättäen Laura Ahtila huomasiikin pyörittävänsä ratsastuskoulua, jossa alkeiskurssilaiset ratsastavat koulutetuilla kisahevosilla.

Ei tämä taida onnistua muilla kuin suomenratsuilla, arvelee Laura Ahtila, kotieläinten ravitsemustieteeseen, maatalouden liiketaloustieteeseen ja jalostukseen perehtynyt agronomi ja ratsastuksenohjaaja, esitellessään Hattulassa sijaitsevan Ahtilan Ratsulan laadutammoja.

Karsinasta kurkistaa mm. kasvattajakilpailussa esteissä toiseksi yltänyt Mantel (Olve-Apeli), kansallista koulua kisanut kelmiläinen Eternelli, koulu-SM:iin yltänyt Kelmerita eli Hilja, ja joukon jatkona tunnille on menossa kansallisella tasolla kaikissa olympialajeissa startannut jalostusori Vili Ponteava — laadukkaista varsoista nyt puhumattakaan.

Alkeistunneilta kansallisiin

Koulun puitteet ovat hyvät: on uusi valoisa ja tilava talli sekä monenlaiset mukavuudet viihtyisäksi sisustettua WC:tä myöten. Vain maneesi puuttuu.

- Se olisi tärkeä, mutta meillä on alkeistunneilla 3 ryhmässä ja muilla tunneilla 4—5 ratsukkoa. Ei silloin rakenneta maneesia korottamatta rajusti hintoja, hymähtää Laura.

Oppilaat ovat pikkuisia ja vähän vanhempia junnuja. Senioreissa on jokunen vannoutunut suomenhevosaursastaja sekä niitä, joita houkuttelee hevosten koulutustaso.

- Hevoseni eivät ole enää koulutusvaiheessa, vaan kyse on lähinnä tason ylläpidosta. Kun itse seuraan hevosia tunneilla, voin teettää harjoituksia, joista ne hyötyvät ja joiden avulla ratsastajat oppivat kuuntelemaan hevosta. Eikä opettajan tehtävä ole teettää harjoituksia, joiden avulla hevoselta voi oppia?

Laura myöntää, että vaarana on hevosten turtuminen. Periaatteessa.

- Mutta kun nousen kaksivuotiaasta minulla olleen Hiljan selkään, se on edelleen heti minun avuillani, hän huomauttaa.

Lauran oma valmentaja on Salla Varenti.

- Haluan valmentautua, jotta minulla olisi uutta annettavaa oppilaille, perustelee Laura järjestelmällistä treenaustaan, vaikkei kierräkään kisoissa joka viikonloppu.

- Toisaalta vaikka hevoseni olisivat miten kilttejä tahansa, niiden taito ei pysy yllä, ellen ratsastaisi niitä säännöllisesti läpi. Näin ne jaksavat pysyä ryhdissä ja kantaa itsensä tunneillakin.

Onnellisten hevosten koti

Nyt Ratsulan tammot, jotka kisaavat kansallisissa, juoksevat alkeistunteja 120-senttisten pikkulasten kanssa.

- Voi Vili Ponteveankin heille antaa, mutta se on vähän laiskempi, hän virnistää ennen kuin vakavoituu.

- Tämä on suomalainen maatila. Miksi hankisin muualta hevosia? En tahdo ratsastaa puoliverisillä, jotka ovat niin nopeita, etten itse pysy perässä. Kenen idea taas on tuoda ulkoa risteytyksiä, kun meillä on suomenratsu? Se voi olla laumassa, syö kaikkea ja pysyy terveenä sekä voi olla loimetta ulkona.

Ratsulan tammot saattavat startata kansallisissa kauden aikana harvakseltaan, mutta ne tekevät varmasti aina parhaansa. Laura haluaakin pontevasti kumota yhä yleiset oletukset tuntihevosten karmeasta kohtalosta.

- Väitän, että minun tuntihevoseni ovat todella onnellisia, hän julistaa.

- Hyvin hoidetussa ratsastuskoulussa hevoset eivät yksinkertaisesti voi kärsiä. Jokainen ammattilainen tietää sen. Tällaisessa paikassa

Lauran ja tammojen tavoitteena on mennä koulua, esteitä ja kenttää. - Kun ratsastajan ikävuodet ovat samaa luokkaa kuin kengännumero, suomenratsu on oikea valinta, vakuuttaa

ei voi pitää hevosta, joka on kipeä jaloistaan, korvien välistä tai muualta.

Jalostustalli ja koulu samassa pihassa

Entä jalostustallin ja koulun yhdistelmä, miten se toimii käytännössä?

Laura näyttää vastaukseksi varsatammojen oman, rauhaisan pikkutallin, jonne oudommat tuskin eksyvät.

- Kesällä meillä on päiväkursseja, hevoset lomailevat, pidän itse lomaa ja kisaan. Varsoja syntyy yksi, hän selvittää.

Kasvattajana Laura tunnustaa olevansa hyvin kunnianhimoinen. Entä mitä ominaisuuksia suomenratsussa hänen mielestään pitäisi vaalia?

- Kaikki suomenhevosen ominaisuudet ovat vaalittavia. Paremmaksi ei voi tulla kuin mitä Hilja on! Koulu- ja kenttäratsujen jalostus on hyvällä mallilla. Meillä on kymmenessä vuodessa jalostettu hyvää ratsutyppiä ja hienosti liikuvia hevosia, mutta estejalostus ei ole samalla tasolla. Voisiko seuraavat kymmenen vuotta jalostaa hevosta, joka myös hyppää?

Ahtilan Ratsulan kaltaisessa paikassa ihmiset voisivat opetella varsojen käsittelyä ja oppia paljon hevosten käyttäytymisestä, mutta sellaiselle ei ole kysyntää.

- En oikein ymmärrä tätä, että jo alakouluikäisillä on niin kiire, ettei hevosta ehditä edes taluttaa talliin tunnin jälkeen. Ihmisten pitäisi tajuta, ettei pelkkä hevosen selässä istumaan oppiminen riitä, vaan tallilla pitää hengata.

- Kyllä minä joudun harjaamaan hevosen tullessani ratsastamaan. Mikseivät oppilaat voi tehdä sitä? Laura ihmettelee.

- Kunpa saisin oppilaat sisään siihen maailmaan, johon kuuluu huolenpito hevosesta! ♦

Kotisivut – tiedottamista, tiedon jakamista ja hankkimista

Sairilassa toimivan Relanderin ponitallin aikuiskutsastajien Rymyryhmä kokoontuu myös netissä. Miksi, ryhmän kotisivujen ylläpitäjä Jouni Karnasaari?

- Tarvitsimme foorumin, jolla opettajamme Meri Satama voi tiedottaa ennakkoon tuntien ohjelmasta ja antaa teoria-aineistoa luettavaksi.

Käytännössä seuraavan ratsastustunnin teema tulee sivuille luettavaksi noin viikkoa aiemmin, joten oppilaat voivat paneutua rauhasa aiheeseen. Teoriaopetuksen lisäksi pakettiin kuuluu 60 minuutin ratsastus sekä toisinaan kotitehtäviä.

- Se, että opeteltavaan asiaan saa valmistautua ennakkoon, auttaa sisäistämässä, vakuuttavat ryhmäläiset.

- Koska ratsastustunnin jälkeen ei ole aikaa jäädä puimaan tapahtunutta, tahdoin meille myös mahdollisuuden kirjoittaa omia tunteja, jotta muut voivat kommentoida niitä. Se on merkityksellistä. Kun yhdessä pohditaan, miksi jokin tehtävä ei tunnilla sujunut, virheen oivaltaa, Jouni sanoo.

- Tarvitsen itse mahdollisuuden käsitellä ratsastuksen jälkeen asioita kirjoittamalla. Hyöty näkyy esimerkiksi siinä, että Meri on pystynyt oikaisemaan väärinkäsityksiä ja harhaluuloja luettuaan oppimispäiväkirjojamme.

Kun ratsastusseura menee nettiin

Internet on lyönyt itsensä läpi yhdistystoiminnassa helppokäyttöisenä ja reaaliaikaisena medianä. Parhaimmillaan verkkosivut helpottavat toimihenkilöiden työtaakkaa, tuovat uusia jäseniä, aktivoivat uusia henkilöitä mukaan toimintaan sekä ylläpitävät ja parantavat osaamista.

Mutta kovin usein www-sivut jäävät vaille päivittäjää ja valitettavan usein myös ilman käyttäjiä. Pahimmillaan vanha aineisto ja huonosti toimivat sivut karkottavat seuran toiminnasta tietoa haluavat muualle.

- Varmin tapa saada projekti epäonnistumaan on nimetä "verkkosivuvastaava" ja luottaa siihen, että homma on sillä selvä, varoittaa Jouni.

- Nykyisin sivustojen ylläpito on helppoa ja lisäksi useimmilla on jo Internet-yhteydet käytettävissä. Tietotekniikkaihmeitä ei tarvita, vaan pienestäkin seurasta löytyy takuulla riittävästi väkeä ylläpitäjiksi.

Kuinka työt kannattaa jakaa?

- Yksi hyvä tapa jakaa työt on tehdä se samalla tavalla kuin seuran työt yleensäkin organi-

Jouni Karnasaari, aktiiviratsastaja ja tietotekniikka-alan ammattilainen, suosittelee tiimityötä ja selkeitä pelisääntöjä nettisivujen hyödyn varmistamiseksi.

soidaan. Esimerkiksi kilpailuvastaavat hoitavat verkkosivuille kilpailutoimintaan liittyvät asiat, kilpailukutsut, tulokset jne. Hyvin suunniteltuina samalla vaivalla syntyvät käsiohjelmat ja kisaatilanteissa tulospalvelun tarvitsemat dokumentit.

Entä julkaisuvälineet?

- On tärkeää valita riittävän helpot välineet sivuston laatimiseen ja ylläpitoon. Yksi käyttö-

kelpoinen uutuus on Googlen palvelu Google Apps for Domains. Sen avulla sivuston julkaiseminen onnistuu vaivattomasti, ja lisäksi palveluun sisältyy Googlen erinomainen sähköposti, verkossa toimivat työkalut, kuten Wordia vastaava tekstinkäsittely, taulukkolaskentaohjelma ja jopa PowerPointin tapainen esitysohjelma. Näiden työkalujen erikoisuus on niiden ryhmätyökäyttö: kokouksen osanottajat voivat työstää yhdessä yhteistä asiakirjaa Internetissä. Valmiit asiakirjat on helppo laittaa verkkosivuil-

le näkyviin. Googlen palveluun kuuluu myös mahdollisuus rekisteröidä ns. domain-nimi omalle verkkopalvelulle (esimerkiksi www.xy ratsastajat.net).

Mitä verkossa voi julkaista?

- Verkkojulkaisemisessa toimitaan usean eri lain alaisuudessa. Tekijänoikeuslaki jää valitettavan usein unholaan. Kannattaa muistaa ainakin se, että valokuvan ottajalla on aina tekijänoikeus ottamaansa kuvaan. Käytännössä jokaiselta kuvan ottajalta tarvitaan lupa kuvan käyttämiseen eri tilanteissa. Se on hyvä pyytää kirjallisena.

- Henkilötietojen julkaiseminen ilman henkilöiden lupaa on ehdottomasti kielletty! Julkiset jäsenrekisterit eivät kuulu nettisivuille. Seuran jäsenten sisäiseen käyttöön tarkoitetuilla sivuilla voidaan toimia jo vähän vapaammin. Tosin silloinkin täytyy muistaa, että esimerkiksi henkilötunnukset eivät missään tapauksessa kuulu minkään verkkojulkaisun sisältöön!

Verkkojulkaisulla on oltava päätoimittaja. Yläpitäjät ovat vastuussa myös verkkosivujen keskustelupalstojen sisällöstä. ♦

Jounin vinkit:

Aloitus

1. Muodosta työryhmä, joka laatii mahdollisimman hyvän sisältösuunnitelman.
2. Yritä vastata kysymyksiin mitä, miksi, kenelle, miten, milloin.
3. Vaiheista ja aikatauluta. Jos esimerkiksi aineiston toimittamisen tarkasta takarajasta ei ole sovittu, saat varautua odottamaan aineistoa loputtomiin.

Ylläpito

1. Sovi selkeät ja mielekkäät vastuualueet.
2. Muista, että yhden henkilön varassa roikkuva "webbivastaavan" rooli on usein ansa ja johtaa todennäköisesti sivuston kuihtumiseen ennemmin tai myöhemmin.
3. Ota selvää seuraavista laeista: tekijänoikeuslaki, henkilötietolaki, laki yksityisyhdensuojasta.
4. Käy sivusto riittävän usein läpi muiden kanssa, esimerkiksi seuran kokousten yhteydessä.

HEVOSENJÄRKEÄ

Hevosten puolesta taas

EU:n teurashevuskuljetuksista näytettiin uutta dokumenttia MTV:n 45 minuuttia -ohjelmassa 12.12.2007. Nähty raakuus ja asiattomuus eläinten kohtelussa vei yön eteen, joilla ei ole henkilökohtaisia tunnesiteitä hevosiin. On käsittämätöntä, miten paljon tuskaa ja pelkoa kuljetus aiheuttaa. Ja vielä hämmästyttävämmäksi kaiken nähdyn tekee se, että eläinkuljetusdirektiiviin ei voi lainkaan luottaa.

Minna Vitikainen Lappeenrannasta ryhtyi oitis puuhaan saada kseen ihmiset tekemään muutakin kuin menettämään unensa ja voimaansa pahoin. Hän avasi kavereineen nettisivun Hevosten puolesta, ja kun sen tekninen päivittäminen adressiksi ei joulunpyhien vuoksi onnistunut, hän avasi myös www.adressit.com-osoitteessa vetoamuksen "Teurashevuskuljetukset EU:n alueella saatava kuriin".

Se on pohja vetoomukselle, jonka lopullinen määränpää on Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunta, johon kaikki EU-kansalaiset saavat lähettää valituksia vääryyksistä, joiden ei pitäisi unionin alueella olla mahdollisia.

Uskon, että suomalaiset voivat nostaa äänensä avuttomien eläinten puolesta ja tarkoitus on yhdessä muiden maiden eläinsuojelujärjestöjen kanssa kerätä kylliksi taustatukea, jotta asia on mahdollista saada taas käsitteilyyn. Mikään valvonta ei tunnu pelaavan; direktiivi on kuin pala paperia ja eläimille tuotettu kärsimys sallittua.

Sain suunnitella adressin vetoomusta Minnan kanssa, ja tässä se on kokonaisuudessaan:

"Me allekirjoittaneet olemme järkyttyneitä nähtyämme uutta dokumenttia EU:n tämän hetken teurashevuskuljetuksista. Tiedämme, että on olemassa direktiivi ja asetus, jonka mukaan eläimiä ei saa kuljettaa tai kuljetuttaa siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä, eläimiä käsittelevillä henkilöillä on tarvittava koulutus tai pätevyys ja he

hoitavat tehtävänsä ilman väkivaltaa tai muita sellaisia menetelmiä, jotka voivat aiheuttaa eläimelle tarpeetonta pelkoa, vammoja tai kärsimystä, eläimille tarjotaan sopivin välein laadultaan ja määrältään asianmukaisesti vettä ja ravintoa ja lepoa..

Tiedämme, että nämä periaatteet eivät toteudu valvonnan vaikeuden, kuljetuskaluston ja henkilökunnan puutteiden ja kaupallisuuden salliman säälimättömyyden vuoksi. Me vaadimme, että

- teurashevosten kuljetusolot otetaan tiukempaan tarkkailuun, hevosten lepotausta, juottamisesta ja ruokinnasta on pidettävä huolta

- eläimiä ei kohdella julmasti ja väkivaltaisesti eikä niille aiheuteta tarpeetonta tuskaa

- direktiivejä ja lakeja rikkoneet eläinrääkkääjät saavat teoistaan tuntuvan rangaistuksen

- teuraseläinkuljetuksille asetetaan kokonaisuudessaan kahdeksan (8) tunnin aikaraja.

Paheksomme syvästi maita, jotka kohtelevat teuraseläimiään vastoin kaikkia asetettuja normeja ja boikotoimme ostovalinnoillamme näiden maiden kauppa. Suomelta me vaadimme kansallista lainsäädäntöä, joka kieltää hevosten ja muiden eläinten lähettämisen teuraaksi maan rajojen ulkopuolelle."

Jos joku haluaa tarkkaa tietoa siitä, miten EU:n alueella eläimiä pitäisi kuljettaa, direktiivi löytyy osoitteesta <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=celex:32005R0001:FI:NOT>.

Byrokratian tiet ovat mutkaiset, mutta kaikki polut on käytettävä, jotta saamme julkisuuteen sen, ettemme voi hyväksyä eläinten mielivaltaista kohtelua.

uma.aaltonen@elisanet.fi